

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

1-25 POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 :
Negyedévre ———— 6 :
Egy óra ———— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 1. szám.

8-102 Csütörtök, január 2.

A politikai ujév.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, január 1.

A hagyományos ujévi köszöntő beszédek ismét elhangzottak s a krónikás megállapíthatja, hogy nemcsak sok szépet hallottunk, ami elvégre is nem csoda a szónokok és politikusok hazájában, de okosat és érdekeset is mondtak az államférfiak. Az érdeklődés természetesen Wekerle és Kossuth felé fordul.

A miniszterelnök bőven foglalkozott a jövő programmal s alig kell talán hozzátennünk, hogy a program első helyén áll az ország ellátása a közlekedés, az ipari munka feltételeivel, viszont az egyenes és közvetett adók reformja révén az állam ellátása új pénzforrásokkal. Mint annak idején az Andrássy ígérete bizonyossá tette, ma a miniszterelnök terminussal is bejelenti, hogy a választási reform a téli ülésszak vége felé mindenestre sorra kerül. A gazdag munkaprogram végére azt a megjegyzést teszi, hogy a koalíció feladata nincs befejezve, míg a belpolitikában nyugvópontra nem jutottunk — s ez bizonyára így is van.

De azt ne feledjük egy pillanatra sem, teszi hozzá az alkotmánypárt felhivatalosa, hogy a koalíciónak az együttmaradásra a jogot s a lehetőséget nem az adja meg, hogy esetleg egyik, vagy másik pártnak szüksége van a koalícióra, hanem csakis az, hogy az országnak van rá szüksége. Mihelyt az ország számára szükséges munka békés elvégzésének nem egyetlen lehetősége a koalíció, nincs értelme és jogosultsága sem; természetellenes megkötöttség volna ez esetben, mely természetellenes és fölösleges nehézségekkel boszúl meg magát.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter is a gazdasági kérdésekre helyezte a fősúlyt, hangsúlyozva, hogy a koalíció fel-

adata vége felé közeledik. A vezérletben való utódjával Apponyt jelölte meg.

A gazdasági programot illetően a bankkérdésben történtek a legnevezetesebb nyilatkozatok.

Mindkét miniszter hangsúlyozta, hogy a magyar jegybank dolgában szabad az ut. Kossuth még hozzát teszi, hogy bizik a kisebbségi pártok támogatásában.

S ennél a pontnál kezdődik a politikai pikantéria. Míg az Apponyi grófhöz legközelebb álló sajtóorganum tegnap hatásos vezércikket írt arról, hogy új pártot kell alakítani, addig ma Andrássy Gyula gróf szócsöve nyomatékosan rámutat arra, hogy az alkotmánypártnak nem volt nehéz azt a politikát folytatni, mely végre is egy negyven év óta kipróbált s az egyedül lehetséges magyar nemzeti politika; nem volt áldozat a saját politikáját követnie, a saját programját végrehajtania; sőt lehetetlen lett volna, hitzegés és öngyilkosság nélkül, oldalt állania, mikor az élet s a politika legfényesebb bizonyítékát és igazolását szolgáltatva a dualizmus rendszerének, a nemzeti hatvanhetesség életképességének és termékenységének.

A felelet a Kossuth-kérdésre benne van abban a sürgönyváltásban, melyben Széll Kálmán az alkotmánypárt nevében üdvözlöi Andrássyt, s Andrássy az üdvözlést viszonzozza, a párt s a két államférfi lángoló hitvallást tesz a deákizmus mellett, mely a királyt a nemzetnek, a nemzetet a királynak visszaadta, s a békével a fejlődés lehetőségét is megszerezte a nemzetnek. És amit Andrássy a hatvanhetes alap örök ereje gyanánt emel ki: egyfelől közös intézményei teljesen megtölthetők nemzeti tartalommal, másfelől nincs az a nemzeti érdek vagy törekvés, melynek ez a szerkezet utjában állna, sőt ne volna egyetlen megszerző utja és lehetősége.

„Sok nehézséggel küzdött meg, sok

fáradtsággal töltötte be feladatát az alkotmánypárt, de éppen amit legfőbb érdemül tudnók be, a nemzeti fejlődés öntudatos szolgálata, volt legcsekélyebb áldozat a részéről, volt számára lelkiismeret szerinti a legtermészetesebb, a legnekivalóbb munka.

Amit Széll mint a nemzeti ponzbilitás politikáját jelöl meg: az a politika diadalmaskodott az elmúlt évben s ez egyben teljes tisztaságában az alkotmánypárt politikája. Mindazok közül, akik most politikai mérleget csinálnak és programot állítanak, az alkotmánypártnak legkönnyebb, legsimább s legteljesebben futja a számadása.

A néppárt ujéve sem mult el szenzáció nélkül. Zboray, Zichy Nándor gróftól üdvözölve, bejelentette, hogy a párt mellőzve a közjogi harcokat, csakis a szociális kérdésekkel kíván foglalkozni.

A politikusoknak és a magyar közönségnek régen volt ilyen érdekes ujéve.

HIREK.

Tájékoztató.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünneppapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

1908. jan. 5. Torontálmegyei hitelszövetkezet közgyűlése.

1908. jan. 11. I. zr. négyzet estélye.

1908. jan. 13. Közig. biz. ülés.

1908. febr. 1. Kulturstély.

— Ujév. Az esztendő első napján — ősi szokás szerint — az egyes hivatalok tisztviselői fölkeresték vezetőiket, hogy az ujév munkájához kitartást és egészséget kívánjanak. Az ujévi gratuláció, mint mindig, az idén is a vármegyházán volt legelőkelőbb. Bár a főispán távol van s az alispán a hivatalos tisztelgés alól fölmentette a tisztviselőket, mégis valóságos bucsujárás volt a vármegye székházában. A vármegye egyes tisztviselői egyenként tisztelgtek Jankó

A „TORONTÁL“ tárcája.

Örökre.

Jeanne ott állt az asztalnál és lámpafény mellett folytatta kézimunkáját. Lábai előtt, a szőnyegre szórt játékszerek között, nagy komoly ábrázattal rendezte bábuinak toilletjét a kis Ninette. Játéka fölötté komolyrak látszott, mintha fejcskájában valami mély gondolat szövődne. Végre kitért belőle a hosszú hallgatás.

— Mama! ... mondd csak, meghalt az én papám?

Jeanne összerézcent.

— Nem, gyermekem, nem halt meg.

— Akkor hát tengerésztiszt. Ugy-e?

— Jeanne csodálkozva nézett a kis Ninettere.

— Tengerésztiszt? Hogy volna az? Dehogy, Ninette ... Mondott neked valaki a papáról valamit?

Nem. De amikor ma délután a parkban voltam, a gyerekek a papájukról beszéltek. Susanne azt mondta, hogy az ő papája meghalt; a Mimi pedig azt mondotta, hogy az ő papája tengerésztiszt. És ezért niesen sohasem otthon ... Ugy-e mama, az én papám hol van?

Jeanne az ölébe vonta a gyermeket és megcsókolta a homlokát. Szemeiben a hirtelen fölindultság könyve csillogott. Néhány pillanatra képtelen volt egy szót is szólani. De Ninette csak tovább faggatta.

— Ninette, te ezt még nem érted. A papa sem nem halt meg, sem nem tengerésztiszt. De a mama nagyon haragszik rá. Ezért nem látod őt soha.

— Hát miért haragszik a mama a papára? Szabad ez? Én azt hittem ...

Jeanne csókkal lezárta a kis Ninette ajkát, hogy elhallgattassa. Aztán szépen megsimogatta a fejét.

— Ninékém, ha szereted a mamádat, akkor erről nem beszélsz többé. Nem illik kérdőre vonni a mamát.

Ninette nagyon megijedt, el is hallgatott. Csak magában mormogta még:

— Miért nem illik kérdőre vonni a mamát? ...

Egy percel később azonban már ismét mélyen elmerült a bábu toilletjének rendezésében.

Egy szép április délután ott játszadozott a Champs-Elysées virágai közt, amikor egy idegen ur, aki már egy idő óta megfigyelte őt, hozzálépett.

— Jó napot, kisasszonykám ... Hogy hívják magát szép gyermekem?

— Ninette Decourcelle.

Az idegen ur könnyedén megrezcent, azután mosolygva, de különös élénkséggel megszorongatta a gyermek kezét. Szemei véghetetlen gyengédséggel csodáltak az úde arcocskát, a szőke haját és a kék, derült szemet, amelyek értetlenül tágra nyílt kíváncsisággal néztek rá. Az idegen ur aztán kivette gomblyukából a virágját, azt odatette a gyermek kezébe és gyorsan eltávozott. Ninette meglepetten nézett az idegen ur után, látta, amint sietve távozik, befordul a sarkon és eltűnik. Akkor aztán a gyermek felkiáltott:

— A papa! ... a papa ...

Szemeiből kitért a köny és kicsiny lelkében, mint valami óriási szenzáció, riadt fel a megsejtett valóság. Igen az az idegen ur a papája volt. Oh, csak ő lehetett! ... csak ő!

A benne ott terefél a padon többi társnőivel és közönyösen nézte végig a jelenetet. A gyermek sírására most hozzásetett ...

— A papa! ... a papa! — zokogta egyre a gyermek. Hiába erőltette a bonne az ellenkezőjét, hiába igyekezett a virágot elvenni a gyermektől ... idegen embertől nem szabad elfogadni semmit! ... Ninette azonban egy kincseért sem adta volna oda. Alig várta, hogy hazatérjen s a mikor végre otthon voltak, lélek-szakadva rontott be a házába:

— Mama! mama! ... én láttam ... papát ... Ezt a szép virágot tőle kaptam és ... és ...

Jeanne szíve nagyot dobbant, feszült figyelemmel hallgatta a gyermeket, kikérdezte a bonnet is, aztán szigorúan megparancsolta, hogy a gyermeket nem szabad többé a Champs-Elyséesre vinni.

„Asszonyom!

Ma délután találkoztam a gyermekünkkel. Milyen édes, szép kicsi leány; szakasztott mása önnék.

Ez a találkozás egészen megrendített. Valami sajátos melegséget, olyan különös nyugtalan-ságot érezek a találkozás óta, hogy képtelen vagyok arra a fogadalomra, melyre ön kényszerített.

Bocsássa meg ezt a levelemet, melylyel parancsát megszegem s engedje meg, arra kérésem önt, hogy gyermekemet meglátogathassam ... Jeanne fölindultan olvasta a levelet újra, meg újra. Aztán összetépte, apró izekre ... és hosszú hallgatásba mélyedt.

A cseléd másodszor jött be.

— Nem tetszik válaszolni semmit, asszonyom? A szolgálta vár a feleletre.

Jeanne nyugodtan fölkel, levélpapírt keresett elő. Csak ezt a sort írta rá:

„Köztünk örökre vége mindennek“.

M. Girardot.

Agoston alispánnál, majd tisztelgett nála az összes polgári és katonai hatóságok vezetői, kifejezve legjobb kívánságait, amit az alispán meleg szavakban köszönt meg. A város tisztikara újév alkalmával teljes számban tisztelgett dr. Perisics Zoltán polgármesternél, akit Strósz Béla városi főjegyző üdvözölt újév alkalmából, úgy a maga mint a tisztikar nevében. Ezután a polgármester vezetésével a tisztikar az alispánál tisztelgett. Üdvözölték azonkívül a polgármestert Balázi József igazgató vezetésével a főgimnáziumi tanári kar, a felső kereskedelmi és polgári iskola részéről Knyaskó Lajos igazgató, a rendőrség részéről Kupuszárovia Jenő alkaptány, továbbá köszöntötték őt a németvárosi olvasókör és az ipartestület tagjai. A törvényszéknél Zsiross Lajos kuriai bíró törvényszéki elnök előtt Ma k k József törvényszéki bíró tolmácsolta a tisztikar jókívánságait, a járásbíró részéről pedig Alföldy Ede kir. járásbíró és az ügyészség részéről dr. Konyovics György. Tóth István kir. tanácsos pénzügyigazgatónál a pénzügyigazgatóság, számvevőség és adóhivatal tisztviselői tisztelgették a számvevőségfőnökét, Thury Mihály számtanácsost szintén üdvözölték a tisztviselők. A függetlenségi párti hívek tisztelgették dr. Várady Imre orsz. képviselőnél, valamint dr. Nagy Dezsőnél, mint pártelnöknél. A főgimnáziumban Balázi József igazgatót testileg üdvözölte a tanári kar s azonkívül a nap folyamán még igen sokan keresték föl jó kívánságaikkal a köztisztviselőben álló igazgatót. Nagy számmal voltak a gratulálók Magyar Pál pápai kamarás-plébánosnál is.

Nász a Csernovics-családban. Mácsai Csernovics Diodor dr. aradi kincstári jószágigazgató és neje született kádári Duka Olga báróné leányát, Olgát eljegyezte nemestóthi Szabó Sándor nyugalmazott királyi erdőszeti felügyelő és neje született komlersteini Komler Erzsébet fia, Marcell.

Az 1908. évi utóállítások. A cs. és kir. 29. hadkiegészítő kerületi parancsnokság területén az utóállításokat az 1908. évben Nagybecskerekben, a Rezső-laktanyában mindenkor délelőtt 9 órai kezdettel következő napokon fogják megtartani: január 7., 20.; február 5., 20.; május 5., 12., 20., 27.; június 5., 20.; július 6., 20.; augusztus 5.; szeptember 21.; október 5., 20.; november 5., 20.; december 5., 21. Az alispán polgári elnökül maga helyett Szilágyi Albert vármegyei aljegyzőt, ennek helyettesül Farkas Vince m. aljegyzőt, polgári orvosul dr. Plechl Szilárd m. főorvost, ennek helyettesül dr. Nónay Pál járási orvost küldte ki.

Községek tisztújítása. A nagyszentmiklósi járásban most lesznek a községi tisztújítások a következő sorrendben: Németnagyszentmiklós január 4-én délelőtt 9 óra. Ferenccsallás január 10-én délután 1/2 óra. Porgány január 10-én délelőtt 9 1/2 óra. Kiszombor január 11-én délelőtt 9 óra. Óbessenyő január 15-én délelőtt 9 óra. Valkány január 22-én délelőtt 9 óra. Ócsanád január 24-én délelőtt 9 óra. Keglevichhaza január 27-én de. 9 óra. Pusztakeresztur január 27-én d. e. 9 óra. Bolgártelep január 27-én d. e. 10 1/2 óra. Kistermia január 30-án d. e. 9 óra. Nyerő január 30-án d. e. 9 órakor.

A pécsi kiállítás torontali kitüntettjei. A fényes erkölcsi és anyagi eredménnyel lezárt pécsi országos kiállítás kitüntettjeinek névsorát a kiállítás vezetősége most kiadta. Torontából szép számban vettek részt a kiállításban és ezek közül majdnem mind elsőrendű kitüntetésben részesült. A kitüntetések a következők: Gyórváry Imre és társa folttisztítószer készítőik Ozora, a vegyészeti ipar szakcsoportban kiállítási bronz éremmel; Karátszonyi Andor Beodra, szarvasmarha és juhtenyésztésért külön-külön kiállítási ezüst éremmel; Marcsinák Károly Écska, méhészetért kiállítási bronz éremmel; Nagybecskereki szőnyeggyár, özvegy Guttman Jakabné és fiai Nagybecskerek, a fonó- és szövőipari szakcsoportban állami ezüst éremmel; Rakisics Károly Pancsova, a vas- és fémipar szakcsoportban az Országos Ipari egyesület által felajánlott ezüst éremmel, Reitter Oszkár Nagybecskerek, az ipar szakcsoportban diszoklevéllel, Straub Irma Törökbecse, a fonó- és szövőipar szakcsoportban kiállítási bronz éremmel. Tésits Károly cipész Nagykinda, a ruházati szakcsoportban kiállítási bronz éremmel, Trebitscher Sándor esztergályos Pancsova, a faipari szakcsoportban kiállítási bronz éremmel, Weinstein és Piszber papucskészítők Pancsova, a ruházati szakcsoportban kiállítási ezüst éremmel lett kitüntetve.

Százkoronás arany. Újév napjára ajándékot kaptunk. Az ajándék az aranyból vert új százkoronás, amely mátlól kezdve forgalomba került. Valami nagy örömet nem kelthet ennek az ajándéknak a híre. Hiszen akár papírból való, akár aranyból, csak annak jut belőle, akinek amugy is sok van. A szegény embernél bizony nem jelent meggazdagodást ez a nagyjértékű új aranypénz. Egyébként az új százkoronás szép társaságban köszönt be. A király megkoronázásának negyvenedik évfordulója alkalmából ugyanis százkoronás arany-emlékérmet és ötkoronás ezüst emlékérmet is bocsátanak ki. Az új százkoronás leírása a hivatalos lap újévi száma szerint a következő: A százkoronás aranyértékérmet verete a már eddig forgalomban levő 20 és 10 koronás aranyértékérmet veretével egyező. Ezen érmék képlapján Ő Felségének egész alakja koronázási öltönyben látható a következő körirattal: „Ferenc József I. K. A. Cs. és M. H. S. D. O. Ap. kir. az „Isten Kegyelmeiből Ausztria Császárs és Magyar-, Horvát-, Szlavon-, Dalmátországok apostoli királya”, valamint a veretés évszáma, a hátulapon látható a magyar szent korona országainak egyesített címere cimertartó angyalokkal, ezzel a körirattal: „Magyar királyság”, a cimere alatt az értékjelzés: „100 korona”. A cimerepajzs és az értékjelzés között a körmetsébányai m. kir. pénzverde verdejegye: „K. B.” van alkalmazva. Karimája sima s rajta mélyített betűkkel irt e szavak olvashatók: „Bizalmam az ősi erényben”. A lapok pereme emelkedett, sima s azon belül gyöngyör vonul körül.

A tél. Az új esztendő meghozta a telet. A megfrissült időnek valami mulatságos szeszélye talán, hogy öregek, fázós fehérséggel mutathozzék a világnak. Az emberek azonban nem tartják ezt olyan nagyon mulatságosnak. A fehér hó költészete kétségtelenül éppen olyan szép, mint más dolog, amibe a színeket, hangulatokat hajszoló fantáziák poézist szeretnek belemagyarázni. A legtöbb embernek azonban a fekete szén jut az eszébe, mikor a fehér havat látja és akkor vége az édes szentimentalizmusnak. Nagyon nehéz költői hevíletekkel gyönyörködni a hóban, mikor a szén drága és majd csak az elérhetetlen földi javak között dicsőítetik. Az újév mindenestre egy kellemes reménységgel kezdődik. Szébb időben indul meg, mint amilyennel az elszállt év végződött.

A kereskedelmi és iparkamarából. A temesvári kereskedelmi és iparkamara tegnapi délutáni közös ülést tartott, melyen különböző folyó ügyek során Szentpéter és Aracs községek vásári kérvényeit elutasították, ellenben Csene község vásári kérvényét pártolásra ajánlották.

A baja-bátaszéki hid. A bajai Dunahid és vele kapcsolatos baja-bátaszéki vasuti vonal munkálatai serényen haladnak előre. A hidfők és hidpillérek alapozásán kívül a bátaszéki hidfő és a következő 3 pillér teljesen föl is van falazva. A vasuti vonal Pörböly pusztáig terjedő szakaszán a munkálatok 75 százaléka van teljesítve, míg Bátaszékig a vonal egészében annyira elkészült, hogy itt a vágányfektetéshez is legközelebb hozzáfognak. Az építést a Schlick-féle vasgyár és Magyar Építő részvénytársaság eszközözi.

Szegények karácsonya. Szerbittebéről írják: A szerbittebei állami iskola tantsétlete a nemesszivi emberektől 210 koronát gyűjtött a szegény iskolagyermek felruházására. A befolyt összegből 5 fiú- és 5 leánygyermeket tetőtől-talpig, 2 fiút és 4 leányt pedig részben öltöztetett föl. Ezenfelül a Jenovay család 4 méter magas karácsonyfát állítottatott föl az áll. iskolában, ragyogásig megrakva mindenféle jóval. A szemlélő szemébe könnyet csalt a látvány, mint állják körül a szegény gyermekek az ő karácsonyfájukat. Viszonzásul a növendékek pásztorjátékot adtak elő, melynek végeztével a szegény gyermekek nevében Wéber János igazgató-tanító meleg szavakkal köszöntö meg a nagylelkű közönségnek áldozatkészségét. A nemes célra adakoztak: özv. Jenovay Imréné 20 korona, Jenovay Zoltánné 50, dr. Szántóné 6, Jovánovitsné 4, Grünwaldné 4, Hoffmann Jánosné 4, Weysz Zsigáné 3, Lázárné 4, Takácsné 5, Szerbittebei takarékpénztár 30, Pessina E. 3, Jovanovits Gy. 2, ifj. Klein Mórné 2, id. Klein Mór egy fiúöltönyre szövetet, Karaffy E. 2, N. N. 2, Székulity J. 2, Grünfeld B. 3, Raity Ly. 3, Kleer B. 2, Deuth M. 2, Miskovitsné 1, Misity M. 2, Nedelyko 150, Lefor K. 10, Móricz Ferenc 2, Pletikapics M. 3, Benda K. 2, Measterovics N. 2, Hartmann I. 1, Pavlovits P. 1, Abelesz testvérek 4, Raics Spira 1, Goszmann János 2, Zemene F. 1, Jankovits Gy. 2, N. N. 1, Bagyura K. 2, Szilágyiné 2, Staszni I. 3, Eberhardt P. 2, Rencz A. 2, Hanzl A. 6 korona. Fogadják a nemesszivi adakozók ezuton is leghálásabb köszönetem. Wéber János, áll. isk. igazgató-tanító.

Milyen idők lesz? Meteor legújabbban a következőket írja az időről: Január hóban igen sok a csomópont. A legerősebb hatásuk 3-ra,

7-re, 14-re, 18-ra és 29-re esnek. E hónapban Jupiter befolyása légkörünkre már erős lesz, így a mostani telünknek aránylag leghidegebb része is a következő hónapra esik. Nagyobb hideg leginkább januárius 18-ka, februárius 4. és 15-ke körül várható, de fagyos napokra van kilátás január 3—8-ka körül hóeséssel és 29-iki csomópont hatáskörében. Jämt követőleg szintén erősebb havazás várható különösen február legelső napjaiban, a midőn szélvihar is valószínű. Enyhébb jellegű a január hó 14-ki, vagy legalább nem hideg. A többi csomópont jellege gyenge, erősebbé azokat csak a napon végbemenő erőhatások, vagyis a napfoltok fogják tenni és jellegük minőségét is meghatározni.

Irodalom, művészet.

Polgárak Zomborban. Polgár Károly, a délvidéki szüikerület igazgatója rendkívül fényes erkölcsi és anyagi siker mellett működik kitünő szántársulatával Zomborban. A társulat tegnapelőtt adta először a Varázskeringőt és úgy a kitünő előadás, mint a fényes kiállítás teljes mértékben elragadta a közönséget. Legközelebb „A forradalmár” kerül színre Zomborban, melynek premiérijén Pakots József, a szerző is jelen lesz.

Magyar Lányok. (Képes hetilap fiatal lányok számára. Szerkeszti: Tutsak Anna.) Java magyar írók dolgozatai jelennek meg ott, ahová irni ép közönségének természeténél fogva, nem könnyű feladat: a Magyar Lányok hasábjain. Évek óta jár ez a lap lányok házához s ma elmondható, hogy a legelőnyösebb módon van bevezetve. Közönsége nagy, olvasói szeretik, mert minden lapja szeretettel készül. Hangja kedves, derűt, mulattató. Elbeszélések, versek és regény mellett oly kérdésekről hoz cikket, amelyek elsősorban a lányok közönségét érdeklik, az otthon, a házimunka körébe vágnak. Előfizetési ára negyedévenként 3 korona. — Kiadóhivatal: Andrassy-ut 10. szám.

Zenélő Magyarország. Az országszerte ismert zeneműfolyóirat a Zenélő Magyarország ez újévi 340 ik füzetével XV. évfolyamát kezdi meg. A magyar zenekedvelő közönség osztatlan szeretetében megizmosodott egyetlen zeneműfolyóiratunk ezután is — mint programja kifejti — havonta kétszer megjelenő 14—14 oldal terjedelmű füzetében mindig első kézből hozza azon legjobb s legikerültebb magyar és külföldi hírnevesebb zeneszerzők kompozícióit, melyek a magyar dal, népdal, opera, operette, mtdal, vígadal, tánc és szalonzene terén, énekre-zongorára s helyielyel közel hegedűre megjelennek. Munkatársai a legnevesebb magyar és külföldi zeneszerzők. Előfizetői teljesen nélkülözhetik a drága zeneműveket, mert minden számottevőbb zeneműtájság először a Zenélő Magyarországnak lát napvilágot. Nevezetes újítása, hogy: ez évi I. félévi előfizetői a pártatlan tartalmu „Husvétii Zenealbumot”, az egész éves előfizetők ezt és még hozzá a „Karácsonyi zenealbumot” díjtalanul kapják. Az 1908 évi 350-ik füzet tartalma: I. Két új magyar dal: 1. „Áblakomra ráhajlik a szomorúfűz ága.” 2. Istennem, mikor lesz énnekem ötforintos kedvem? II. Lányi Ernődől egy pompás „Intermezzo”. III. Szent-Gály Gy.—Reviczky Gy. „Hangulat” című mtdala. IV. Hoffheimer Jerome „In Marocco” moór serenádja. Előfizetési ára a régi: Egész évre — 24 füzetre — 12 korona, félévre — 12 füzetre — 6 korona. Egyes füzetek ára 1 kor. Előfizetések a „Zenélő Magyarország” (Klókner Ede) zeneműkiadóhivatalához, Budapest, VIII., József-körut 24. intézendők, honnan megismerésre mutatónyiszámot is küldenek. A magyar zenetermékeinknek külföldön is becsületet szerző érdemes vállalatot minden zenebarátnak figyelmébe ajánljuk.

Mulatság.

Szilveszter.

Jókedvvel és sok ünnepélyességgel bucsuztatták az ő-évet, már csak azért is, mert rossz esztendő volt s mindenki megkönnyebbületen lélegzett föl, hogy hál' istennek vége.

A színházban.

Legnagyobb közönsége a filharmonikusoknak akadt, akik ezuttal is a színházban rendezték Szilveszter-estélyüket. A derék egylet ezuttal két operettel kedveskedett a közönségnek s bátran állíthatjuk, hogy műkedvelőknek még ekkora sikerük nem volt ezen a téren. Offenbachnak egyik legkedvesebb darabja „Eljegyzés lámpafény mellett”, melynek a fülbemászó dallamaira már csak a régebbi generáció emlékszik, úgy hatott, mintha újdonság volna. Ripka Imréné, Deutscha Aranka, Oroszy Margit, Fazekas Andor és Filkovich Boldizsár voltak a szereplők, kik úgy énekkel, mint játékkal derekasan részlegáltak a sűrűn felhangzó tapokra.

Ezután Brunet József egy humoros magánjelenettel mulattatta a közönséget, Kupuszárovia Jenő pedig néhány ügyesen pointírozott kupléval aratot zajos tapot.

Az est clouja egy eredeti operette volt, melynek a szövegét Balaton Gusztáv, a zenét pedig Ripka Imre írta. Ugy a humorral telt szövegvonal, mint a dallamos zene a legjobb benyomást tette s a közönség szívesen ragadta meg az alkalmat, hogy tüntető tapssal ünnepelje a szerzőket. A sikerben nagy része volt a kifogástalan előadásnak is. Az egyes szereplők oly feszületlenül mozogtak a színpadon a oly helyesen énekeltek a nem mindig könnyű áriákat, (csak a pompásan összevágó kvartettre utalunk) hogy szinte elfelejtettük, miképen műkedvelőkkel állunk szemben.

Dr. Robiczek S., Fazekas Andor, Neumann Mór, Filkovich Boldizsár, Kugler Karolin, Deutsch Aranka, Ripka Imréné, Ripka Gizella, Dankulov Péter, Rohuska Vilma, Rositz Imre elkövettek mindent, hogy a darabot sikerre vigyék s örömmel konstatáljuk, hogy ezt teljes mértékben el is érték. A közönség minden egyes dalt megtapsolt, az első felvonás után pedig szívélyes ovációkban részesítette a szerzőket. Ripka Imre külön dicséretet érdemel még mint karmester, mert a zenekart még sohasem találtuk oly tökéletesnek, mint ezuttal. Örömmel látjuk, hogy filharmonikusaink folyton gyarapodnak: számban, tudásban és gyakorlatban.

A nagybecskereki közönségnek valóban kötelessége volna, ennek a szépen fejlődő testületnek megadni az eszközöket arra, hogy nagyobb feladatok teljesítésére is képes legyen.

A színi előadást táncmulatság követte a kaszinó helyiségeiben, mely reggelig tartott.

A Lloydban.

Igen sikerült a Lloydban rendezett kabarét, amelyen nagy és díszes közönség mulatott a legvidámabb hangulatban. Az előadásban szerepeltek: Czizler Béláné urnő, Csinner Hajnalka és Novák Hedvig urhölgyek, továbbá d. Borsodi Lajos, Czizler Béla, Hegedűs Mór és Kurländer Antal urak. Mondanunk sem kell, hogy a szereplők mind megérdemelt zajos tetszésben, tapsokban részesültek. A kabarét után tánc volt, amely kora hajnalig eltartott

A többi mulatságok.

A „Nagybecskereki kereskedelmi alkalmazottak szakegylete” a „Pest”-szálloda termeiben tartotta meg szilveszteri mulatságát, mely nagy és szép közönség jelenlétében folyt le. Az estélynek igen sikerült kabarét-műsora volt, melyben a következők szerepeltek: Seress Lajos, Zsigony János, Ruzsicska Ernő, Székely Gusztáv, Schwarz Sándor, Szentirmai Károly, László Márton, Seress Lajosné, Grünberger Berta, Grünwald Vilmos, Kékesy József, Buschbacher Gizella és Janczer Mihály. Az előadás minden egyes számát élénk tetszéssel fogadta a közönség s az előadókat zajos tapsokkal honorálta. Éjfél után tánc következett, mely erősen belenyúlt az újév első reggelébe.

A Nagybecskereki polgári dalegylet és a cipészek szakegylete nek szilveszteri mulatsága az Ellmer-féle vendéglőben szintén nagyon sikerült volt. Itt is különböző énekszámok és humoros előadások vezették be a mulatságot. A dalegylet énekkara Feketics Ferenc karmester vezetésével több szép dalt adott elő, míg a program többi számaiban Kortye Mariska, Weiss Károly, Steigerwald Ferenc, Schillez Péter, Vorgits Simon és Hermál Erzsébet szerepeltek élénk tetszés mellett. Az előadást szintén reggelig tartó tánc követte.

TAVIRATOK.

Újév az udvarnál.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgőnyzik, tegnap újév alkalmából az udvarnál szűkebb-körü ebéd volt, amelyen Ferenc Ferdinánd trónörökös felköszöntőt mondott a királynak. A felköszöntőben a trónörökös szólt a király 60 éves császári jubileumáról, majd az összes főhercegek nevében örömet fejezte ki a király fölgyógyulása fölött.

Miniszterelnökök kiténtetése.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint hiteles forrásból jelentik, a király Wekerle Sándor és Beck báró miniszterelnököknek a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta. A kiténtetést, amely legközelebb jelenik meg a hivatalos lapban, valószínűleg a kiegyezésért kapja a két miniszterelnök.

A politikai újév.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti táv.) Wekerle Sándor miniszterelnök újévi nyilatkozatai élénk megbeszélés tárgyát képezik a politikai körökben. Általában kedvező benyomást tettek a miniszterelnök kijelentései s különös meglepéssel fogadják annak a bejelentését, hogy az önálló bank megszűnik, valamint azt, hogy az általános választói jogról szóló törvényjavaslat még ez év tavaszán a parlament elé kerül.

A király személye körüli miniszter

Budapestben.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter ma Budapestre érkezett.

A katonatisztek fizetésrendezése

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a közös hadügyminiszter bemutatta Wekerle Sándor miniszterelnöknek a katonatisztek fizetésrendezéséről szóló törvénytervezetet. A tervezet 9 millió korona többkiadást jelent a költségvetésen kívül. A javaslatot a hadügyminiszter már a mostani delegációk elé terjeszti elintézés végett.

A horvát kérdés.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábi jelentések szerint oltani politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a horvát nemzeti párt holnapi értekezletére, mert ez esetleg fordulatot hoz a horvát kérdésben. A választások, nem mint tervezték, az ünnepek után, hanem február utolsó napjaiban fognak végbemenni s most csak arról van szó, hogy a választásoknak február végére való kiírása már most megtörténjék-e, vagy pedig ez is későbbi időpontra maradjon. E felett tanácskozott tegnap a kormány és Rakodczay bán. Ami Rakodczay bán távozását illeti, az jelenleg még nem érett meg s a választásokat mindenesetre Rakodczay fogja vezetni. Bánváltásról csak azután lehet szó.

Udvari bálók Budapestben.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Illetékes helyről jelentik, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök legutóbbi királyi audienciáján kiemlékölte, hogy Budapestben ugyanannyi udvari bál és estély tartassék, mint Bécsben. Így Budapestben februárban és márciusban két bál és két estély lesz az udvarnál

A delegátusok a tengerészetnél.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a magyar és az osztrák delegátusok, akiket a tengerészeti parancsnokság meghívott a tengerészeti intézmények megtekintésére, január 12-ikén mennek Triesztbe, ahová másnap érkeznek meg. Itt megtekintik az épülő csatahajókat, majd az ott állomásozó hajóraj gyakorlatot tart. Azután a delegátusok a pólai tengerészeti intézményeket tekintik meg, január 16-ikán pedig Fiuméba mennek. Itt a tengerészeti akadémiát és a torpedógyárat nézik meg.

Határidő-üzlet.

Budapest, január 2. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza októberre)	26.10—
Buza (áprilisra 1908.)	21.52—
Rozs (áprilisra 1908.)	23.36—
Rozs (októberre 1908.)	18.90—
Zab (áprilisra 1908.)	16.66—
Tengeri (májusra 1908.)	14.44—

Nyilttér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokon, jóbarát és ismerősöknek, kik a felejtethetlen jó férj és apa halála alkalmával fájalmunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Nagybecskerek, 1908. január 2.

4-1.1

Léth-család.

HIRDETÉSEK.

Tamisác szabályozó és belvízvezető-társulat.

637/907. sz.

3-1.1

Meghívó

a Tamisác szabályozó és belvízvezető-társulatnak Párdányban a saját hivatalos helyiségében 1908. évi január hó 17-én d. e. 10 órakor megtartandó

rendkívüli közgyűlésre.

Tárgy:

1. A társulat által foganatosított pórtérfejllesztés ellen Hangai János és társai öteleki lakosok és a m. kir. Közalapítványi uradalom részéről beérkezett felszólalások elintézésére a vízjogi törvény 105. §-a alapján 5 tagú bizottságnak megválasztása.

Kelt Párdányban, 1907. évi december hó 28-án.

Elnök ur megbízásából:

Petrikovits B.,
igazgató-főmérnök.

Megjegyzés. Az alapszabályok 8. §-ának rendelkezése szerint van szerencsénk a községi előljárási megkeresni, hogy fentírtól a községbeli érdekelteket a szokott módon azon megjegyzéssel sziveskedjék értesíteni, hogy amennyiben azok az alapszabályoknak hivatkozott §-a értelmében önként nem csoportosulnának, a megtartandó közgyűlésen az illető községi előljárási által fognak képviseltetni, megjegyzem, hogy önálló szavazatra csak az van jogosítva, akinek ártérbirtoka 50 kataszteri holdat tesz ki.

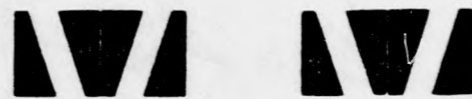
A községbeli érdekeltség esetleges csoportosulásáról a választott megbízott — vagy megbízottak neveiről, valamint arról, hogy a községbeli érdekeltséget a községi előljárási fogja-e a társulati alapszabályok 8. §-a értelmében képviselni, — a szavazati lajstromok összeállítása céljából — a közgyűlést megelőzőleg legalább 5 nappal értesítést kérek.

Párdány, 1907. évi december hó 28-án.

Petrikovits B.,
igazgató-főmérnök.

NYOMDÁSZ- TANULÓNAK

egy jó családból való
fiu azonnal felvétetik.
Bővebbet e lap kiadó-
-:- hivatalában. -:-

Teljesen elkülönített
butorozott
garçonlakás
villanyvilágítással kiadó.
Deák Ferenc-utca 7.

997-x.35

5720. szám. 1907. Perjámosi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

600 korona évi fizetéssel rendszeresített
Ujhely község *írnoki állásra* pályázatot
hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást
elnyerni óhajtják, hogy folyamodványaikat
1908. év január hó 15-éig hozzám adják be.

Perjámos, 1907. december 21-én.

Gyertyánffy,
főszolgabíró.

1154-3.3

Téglaégető mester.

Ajánlokodom bármilyen körkemen-
céhez, mint téglaégető mester.

Azonnal beléphetek.

Körmöndi István

téglaégető mester

Ernesztháza, 27. háasz.

1163-2.2

SÜRGÖNYÉRTESÍTÉS NAGYBECSKEREKRŐL.

Alulírott cég a mélyen tisztelt zeneértők figyelmét felhívni bátorodik

legujabb stíli zongora- (hangszer-) termére,

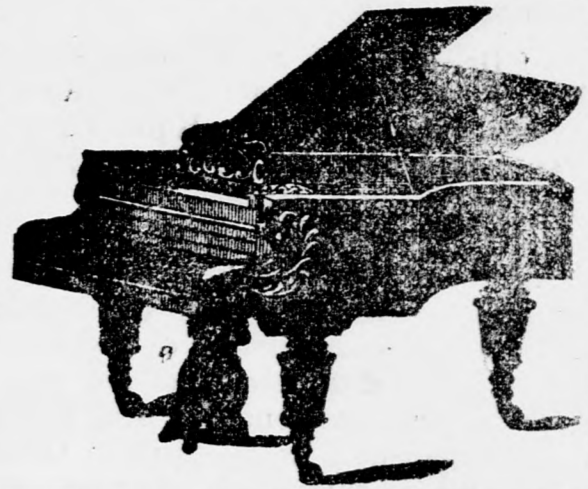
mely Nagybecskereken a Temesvári-utcában a Buza-tér sarkán rendeztetett be.

Gazdag hangszerkészlet zongorából, pianókból, harmo-
niumokból, pianokba beépített fonolákból és a többiből.Valamennyi hangszer a világ legjobb gyáraiból került ki,
melyek mindegyikének hibátlanúságáért és jószágáért 10 évig
jótállók. A fizetési feltételek megegyezés tárgyát képezik.

Nagy választék. Legolcsóbb kölcsöndíj. Részletfizetés.

Hangolások és javítások a leggyorsabban és legolcsóbb
ár mellett eszközöltetnek.Midőn a mélyen tisztelt közönség eddigi bizalmáért köszö-
net mondok, biztosítom egyúttal, hogy a további megbízásoknak,
ugyszintén a zongorák becsesítésénél és hangolásánál is a leg-
nagyobb lelkiismeretességgel fogok eljárni, hogy mélyen tisztelt
vevőimnek teljes elismerését kiérdemeljem.Előre is köszönetet mondva, vagyok **kiváló tisztelettel****Terschek és Társa**
zongora-hangoló.

887-130.77

MAGYAR KIRÁLY SZÁLLODA
NAGYBECSKEREK.A nagyérdemű közönséget tisztelettel érte-
sitem, hogya pilseni „Téli ősforrásör“ kimé-
rését megkezdtem.A tavaly oly közkedvelt öt órai teát (five
o'clock tea) ismét bevezettem. A tea, mely sonka,
tojás és vaj melléklettel 80 fillérbe kerül, a nap
minden szakában kapható.Midőn a nagyérdemű közönség figyelmét
még kitűnő karlócai ürmös boromra felhívom,
maradok

kiváló tisztelettel

1165-2.2

Fein Fülöp, szállodás.

7102/1907.

A csenei járás főszolgabírájától

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye csenei járásához tar-
tozó Klári községi *segédjegyzői* állásra
ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy
szabályszerűen felszerelt kérvényüket képe-
sítésüket és nyelvismereteiket igazolva hoz-
zám 1908. évi január hó 25-ig nyujtsák be.

A javadalmazás állami kiegészítéssel
együtt évi 1000 kor. és lakbér címén évi
100 korona.

Csene, 1907. évi december hó 31.

Uzbasich János,
főszolgabíró.

2-3.1

Hirdetések

felvétetnek a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában

Eredeti
chinai- és orosz
teák.Legalkalmasabb
ujévi ajándékok,

továbbá mindennemű drogua-árak, gyógyfűvek,
kötszerek, gumiárak, különlegességek, bel- és külföldi illatszerek,
szappanok, pipere-, házi- és gazdasági cikkek, gyógyborok stb. stb.
a legjobb minőségben

1085-31.26

Látszerek, optikai és fényképezési cikkek kaphatók

MELKUHN DEZSŐ

DROGUERIÁBAN, NAGYBECSKEREK.

TELEFONSZÁM 95.

TELEFONSZÁM 95.

Valódi
jamaicai rumLegfinomabb
magyar- és
francia
cognac.Mindenféle
likőr- és rum-
essenciák

Bérbe adom

1908. évi május hó 1-től

házamat,

mely egy lakásból áll, 5 szoba, villamos
világítás bevezetve, konyha, kamra, mosó-
konyha, pince, padlás és fűskamara. Par-
kírozott udvar, baromfi udvar, gyümölcs- és
konyhakert, valamint 20 méter hosszú ku-
koricakotárka.

Bővebb felvilágosítást ad:

özv. KRSZTICS JOHANNA,
a mellette levő házban, vagy levélileg alólírottKrsztics János
ügyvéd, Módoson.

1157-x.2

Vezérképviselői a

Hofherr és Schrantz cséplőgépgarnitúráinak és gazdasági gépeinek
Ganz és Tsa r. t. motorai, malomberendezései és gőzekéinek
Mc. Cormick aratógépei és gazdasági gépeknek.

Cséplőgépek átalakítása a legujabb szerkezetre.

Locomobilok átalakítása magánjárókra.

— Javítások, öntvények gyorsan és olcsón elkészíttetnek. —

Technikai cikkek, olajok, tömör zsír a legjobb minő-
ségben.

Iroda: Telefon 106.

Gyár: Telefon 51.

Nagybecskereki gépgyár vas- és fémöntőde

Braun és Prandell.

389-52.37

